

**REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA**

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 425 322; (022) 333 754
e-mail: jci@justice.md

*Sediu specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție și în materie contravențională*

**REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE**

Chisinau city, Mihail Sadoveanu street, nr. 24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 425 322; (022) 333 754

e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge and in contraventional matters*

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA
ieșire Nr. <u>12 686</u>
" <u>23</u> " <u>10</u> <u>2020</u>

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chisinau, str. A. Lapusneanu 28

Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, vă expediază Încheierea din 16 octombrie 2020 și cererea privind excepția de neconstituționalitate și sesizarea a Curții Constituționale Republicii Moldova, depusă de avocatul Doroftei Roman, în cadrul examinării contestației nr. 5r-1009/2020, depusă de cet. Cojocaru Andrian, împotriva deciziei agentului constatator din data de 31.01.2020, emisă pe cauza contravențională nr. 504/20 din 31.01.2020.

Anexa:

- Încheierea nr. 5r-1009/2020, pe 4 file;
- Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitatea pe 15 file ;
- Copia procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 504/20 din 31.01.2020, pe 2 file;
- Copia deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 504/20 din 31.01.2020 pe 1 filă;

Ghenadie Pavliuc,

Vicepreședintele Judecătoriei Chișinău (*sediul Ciocana*)

15:40

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. <u>1679</u>
" <u>30</u> " <u>10</u> <u>2020</u>

797

JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA
mun. Chișinău, str. Sadoveanu 24/1

Contravenient: Cojocaru Andrian

Reprezentant: Av. Doroftei Roman

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității dispoziției de la art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional, în partea căreia vizează sintagma „*În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vama*” abilitat să examineze cauza contravențională.”

II. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„(...)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia”.

Articolul 15

Universalitatea

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea”.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngădui accesul la justiție.

Articolul 26

Dreptul la apărare

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
 (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Articolul 46 **Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia**

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creațele asupra statului sunt garantate.
 (2) Nimici nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.
 (3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.
 (4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.
 (5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului
 (6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 114 **Înfăptuirea justiției**

Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătoarești.

Articolul 115 **Instanțele judecătoarești**

Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

- (2) Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa, potrivit legii, judecătorii specializați.
 (3) Înființarea de instanțe extraordinare este interzisă.
 (4) Organizarea instanțelor judecătoarești, competența acestora și procedura de judecată sunt stabilite prin lege organică.

Articolul 119 **Folosirea căilor de atac**

Împotriva hotărîrilor judecătoarești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

Articolul 134

Statutul

„(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremăția Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

Articolul 135

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; (...).”

Articolul 140

Hotărîrile Curții Constituționale

„(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărîrii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărîrile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate”.

2. Prevederi relevante ale Legii cu privire la Curtea Constituțională, nr.317 din 13 decembrie 1994 (M.O., 1995, nr.8) sunt următoarele:

Articolul 4. Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(...)

(2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică”.

3. Prevederi relevante ale Codului jurisdicției constituționale, nr.502 din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr.53-54) sunt următoarele:

Articolul 2. Autoritatea de jurisdicție constituțională

„(1) Unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

(2) Curtea Constituțională garantează supremăția Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătoarească, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

Articolul 4. Competența în materie a Curții Constituționale

„(1) În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:

a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(...)

(2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova - 27 august 1994.

(3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept”.

4. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.02.1998

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeinicieei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...)".

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezența Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale”.

5. Prevederi relevante ale Codului Contravențional:

Codul Contravențional la art. 439⁷ prescrie că „Confiscarea specială constă în trecerea forțată și gratuită în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (2). În cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, se confisca contravaloarea acestora.

(2) Sunt supuse confiscării speciale bunurile:

a) utilizate sau destinate pentru săvîrșirea unei contravenții;

- b) rezultate din săvîrșirea contravenției, precum și orice venituri generate de aceste bunuri;
- c) date pentru a determina săvîrșirea unei contravenții sau pentru a-l răsplăti pe contravenient;
- d) deținute contrar regimului stabilit de legislație și depistate pe parcursul desfășurării procesului contravențional;
- e) convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din contravenții sau din veniturile generate de aceste bunuri.

(3) Confiscarea specială se aplică de către instanța de judecată la demersul agentului constatator.

(5) Până la pronunțarea hotărîrii cu privire la confiscarea specială, agentul constatator dispune restituirea către proprietar sau către posesorul legal al bunurilor ușor alterabile, în acest caz confiscîndu-se contravalorearea lor.

(6) Dacă bunurile rezultate din săvîrșirea contravenției și veniturile de la aceste bunuri au fost comasate cu bunurile dobîndite legal, se confiscă acea parte din bunuri sau contravalorearea acestora care corespunde valorii bunurilor rezultate din săvîrșirea contravenției și a veniturilor de la aceste bunuri.

(7) Dacă bunurile indicate la alin. (2) lit. a) și b) aparțin sau au fost transferate oneros unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea bunurilor, se confiscă contravalorearea acestora. Dacă bunurile respective au fost transferate cu titlu gratuit unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea acestora, bunurile se confiscă.

(8) Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă făptitorul este eliberat de răspundere contravențională.

(9) Confiscarea specială nu se aplică în cazul contravențiilor săvîrșite prin intermediul unui organ de presă sau al oricărui alt mijloc de informare în masă.

De asemenea dispozițiile art. 395 Cod Contravențional dispune că „Instanța judecătă:

1) toate cazurile cu privire la contravenții, cu excepția celor atribuite de prezentul cod competenței unor alte organe, precum și:

- a) cauzele contravenționale în privința minorilor;
- b) cauzele contravenționale prevăzute la art. 61, 63–66, 316–318¹, 320, 336;
- b¹) cauzele contravenționale în cadrul cărora au fost dispuse măsurile procesuale de constrîngere prevăzute la art. 432 lit. a) și e);
- c) cauzele contravenționale în care agentul constatator, procurorul propun aplicarea unei sancțiuni dintre cele care urmează:
 - privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate;
 - privarea de dreptul de a deține anumite funcții;
 - privarea de dreptul special;

- 83
- munca neremunerată în folosul comunității;
 - arestul contravențional;
- d) cauzele contraventionale în care agentul constatator, procurorul propun aplicarea unei măsuri de siguranță dintre cele care urmează:
- expulzarea;
 - demolarea construcției neautorizate și defrișarea arborilor și arbustilor;
 - confiscarea specială;
 - ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport”.

6. Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova:

„53. Pornind de la natura subsidiară a mecanismelor CEDO, statele membre au obligația de a extinde mecanismele de protecție a drepturilor omului la nivel național, în conformitate cu angajamentele ce derivă din procesul de eficientizare a CtEDO, asumate în cadrul Conferințelor de la Interlaken (18-19 februarie 2010), Izmir (26-27 aprilie 2011) și Brighton (19-20 aprilie 2012).

60. Curtea menționează că accesul liber la justiție constituie un aspect inherent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinsind mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Fără un acces efectiv la o instanță, drepturile oferite justițialilor ar fi iluzorii.

61. Astfel, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, care presupune ca justițialul să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act constituind o atingere adusă drepturilor sale.

62. Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, să stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează să fie asigurat, în consecință, efectiv și eficace.

63. Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune *eo ipso* prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanță judecătorească în actul de înfăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională.

64. În acest context, Curtea reține că soluționarea unui litigiu nu poate implica promovarea unui drept prin intermediul unor norme neconstituționale.

76. Prin urmare, în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.

79. Astfel, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

80. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremăției Constituției, să-și exerce controlul asupra puterii legiuitoroare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

82. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeinicieei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărîre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competență exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

86. Curtea reține că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobîndi prerogative improprii instanței judecătoarești.

87. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieri cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

103. Astfel, Curtea menționează că, în timp ce dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate aparține judecătorilor din cadrul instanțelor judecătoarești de toate nivelele, precum și având în vedere caracterul formal al rolului Curții Supreme de Justiție și lipsa competenței acesteia de a se pronunța asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate de instanțele judecătoarești ierarhic inferioare, prevederile literelor a) și g) de la alin. (1) al articolului

135 din Constituție nu pot fi interpretate în sensul restrîngerii dreptului altor instanțe ordinare de a sesiza instanța de jurisdicție constituțională.

107. În același timp, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremăția Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale".

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT

1. Prin decizia emisă de agentul constatator din cadrul Serviciului Vamal din 31.01.2020, cet. Cojocaru Andrian a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 13, 287 alin. (10) Cod Contravențional.
2. Tot atunci au fost confiscate de organul vamal, 12 monede de aur care conform raportului de expertiză nr. 41/01-09 din 27.12.2019 a expus că monedele expertizate *nu prezintă valoare istorică și culturală pentru RM și nu sunt rarități numismatice*.
3. Asupra procesului verbal a fost formulată contestație de către Cojocaru Andrian.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Din rațiunea celor expuse supra, rezultă că norma a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată de la art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional, în partea ce vizează sintagma „*În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională..*

Astfel, reieșind din prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală în coroborare cu Hotărârea Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeinicieei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezintând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu referire nemijlocită la sintagma de la art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional, în partea ce vizează sintagma „În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională.

Jurisprudența internațională în articolul 1 al Convenției Europene privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, semnată la Strasbourg la 08 noiembrie 1990, prezintă „confiscarea ca o măsură ordonată de o instanță judecătoarească ca urmare a unei proceduri referitoare la una sau mai multe infracțiuni, măsură care conduce la privarea permanentă de acel bun”.

La fel, art. 439⁷ alin. (3) Cod Contravențional dispune că „Confiscarea specială se aplică de către instanța de judecată la demersul agentului constatator”.

Pornind de la normele enumerate rezultă că doar instanța de judecată are prerogativa și este competentă să dispună confiscarea specială a bunurilor.

În susținerea celor enunțate venim cu următoare argumente.

Potrivit teoriei dreptului penal măsura de siguranță a confiscării speciale constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor/contravenției sau rezultate din infracțiuni/contravenție, a căror deținere, datorită naturii lor prezintă pericol că pe viitor vor fi comise noi fapte prevăzute de legea penală.

Or, cauza stării de pericol în cazul privind aplicarea confiscării speciale decurge din faptul deținerii anumitor lucruri care au legătură cu săvârșirea infracțiunii/contravenției, ori care ar putea fi folosite la săvârșirea în viitor a unor fapte prevăzute de legea penală.

După cum corect se arată în Recurs în interesul legii examinat de plenul curții Supreme de Justiție pe data de 07 februarie 2019 „Confiscare înseamnă o măsură dispusă de o instanță în urma unei proceduri în legătură cu o infracțiune sau infracțiuni, având ca rezultat depozitarea definitivă de bunul respectiv. Proveniența infracțională a bunurilor *urmează a fi constatătă de instanța de judecată în baza probelor prezentate*. Rămâne în discuție reglementarea confiscării „*ca pedeapsă*”. Așadar, dacă legiuitorul dorește lărgirea spectrului sancțiunilor penale în cazul infracțiunilor din săvârșirea cărora persoanele condamnate urmăresc să obțină sau chiar obțin anumite bunuri, reglementarea actuală trebuie reconsiderată.

Deși se pretinde că monedele au fost folosite la săvârșirea infracțiunii/contravenției, acestea nu puteau fi corpuri delicte în această speță, în cazul în care în materialele cauzei nici nu se conțin date că acestea au fost dobândite ilicit, ori aveau menirea de a fi utilizate în scopuri criminale.

Astfel, nici intenția nu a fost îndreptată la ilegalitatea încălcării ordinii de trecere peste frontieră vamală a mărfurilor și a altor valori în proporții mari. În acest caz monedele nu pot fi recunoscute corpuri delicte în sensul art. 106 CPP și urmează a fi utilizate în continuare după destinația lor, astfel în privința acestor bunuri nu poate fi aplicată confiscarea specială.

Această concluzie rezultă, și din jurisprudența în materie penală a Curții Europene, a se vedea cauza Grifhorst v. Franța din 26.02.2009 (cererea nr.28336-02), în care s-a constatat încălcarea dreptului la proprietate în rezultatul confiscării speciale a bunurilor reclamantului.

Pornind de la remarcă că, în opinia Curții de la Strasbourg, expusă explicit în cauza *Zilibertberg c. Moldovei* în hotărârea din 1 februarie 2005, cauzele contravenționale, în principiu, cad sub incidența articolului 6 al Convenției (*a se vedea Lauko v. Slovakia, hotărâre din 2 septembrie 1998, Reports 1998-VI, § 58*). Tot aici, Curtea a reiterat că lipsa gravității pedepsei nu poate înălța caracterul penal inherent al unei contravenții (*hotărârea Ozturk c. Germaniei din 21 februarie 1984, § 54*). Din aceste considerente, atât în materie penală, cât și în cea contravențională, aplicabilitatea concomitentă a confiscării speciale și a oricărei alte sancțiuni urmează a fi analizată prin prisma „*triplului test*”, constant emanat din jurisprudența CtEDO.

Astfel, se reiterează că, în textul Hotărârii nr. 5 din 24.12.2010, *in concreto*, la pct. 20, se atenționează asupra faptului că: *Instanța, la aplicarea concomitentă a pedepsei penale și a confiscării obiectelor contrabandei, transmiterii bunurilor, forțat și gratuit, a obiectelor, uneltelelor menționate ale contrabandei în proprietatea statului, va ține cont de necesitatea unor penalități proporționale. La trecerea forțată a corporilor delicte în proprietatea statului, instanța de judecată urmează să verifice această situație, prin prisma principiilor elaborate de jurisprudența Curții Europene: 1) dacă o astă imixtiune în dreptul la proprietate este prevăzută de lege; 2) dacă urmărește un scop legitim; 3) este necesară într-o societate democratică și 4) dacă este proporțională cu circumstanțele cauzei, cerințele generale ale societății, corroborate cu cerințele de a proteja drepturile de proprietate.*

Altfel spus, de fiecare dată la aplicarea confiscării obiectelor folosite pentru comiterea contravenției în proprietatea statului, se va ține cont de necesitatea unor penalități proporționale, această situație fiind verificată prin prisma „*triplului test*”, constant emanat din jurisprudența CtEDO, care presupune trei condiții asumate corelativ pentru a justifica și argumenta o restricție adusă: *a) limitarea este prevăzută de lege; b) protejează un interes legitim; c) să fie necesară într-o societate democratică*. Așadar, principiul proporționalității, în accepțiunea sa clasică, presupune că oricare decizie sau măsură adoptată de organele abilitate, urmează să se bazeze pe o justă și echitabilă evaluare a faptelor și echilibrare adecvată a intereselor implicate, precum și pe o selectare coerentă a mijloacelor și mecanismelor, care urmează a fi utilizate, în vederea atingerii unui scop predefinit.

Or, formalismul de care a uzat agentul constator în expunerea argumentelor în favoarea confiscării contravalorii bunurilor ce au constituit obiectul contravenției, nu poate atinge pragul minim necesar de motivare în acest sens. În acest context, fiind relevantă și jurisprudența CtEDO, potrivit căreia, simpla faptă de încălcare a legislației nu este destulă pentru aplicarea măsurii de confiscare. Este necesar de stabilit, dacă măsura de confiscare corespunde gravității situației create (cauza *Ismaylov vs. Federația Rusă din 06.11.2008*). Confiscarea nu este o metodă de

recompensare a prejudiciului statului, la care trebuie să țină seama că acesta să nu fie vădit disproportională față de natura și gravitatea faptei, raportat cu bunul supus confiscării (*cauza Bendenoun vs. Franța din 24.02.1994*).

Comisia de la Venetia în Avizul intermediar pentru Bulgaria la proiectul de lege privind confiscarea în favoarea statului a bunurilor obținute ilegal, adoptat în cadrul celei de a 82-a sesiune plenară (Venetia, 12-13 martie 2010), a menționat că: „*Este important ca legiuitorul să precizeze nivelul probelor care trebuie respectat de către autorități, pentru a obține confiscarea bunurilor, în scopul de a evita ca această confiscare să fie echivalentă unei ingerințe nejustificate față de interesat, a dreptului său la folosirea bunurilor sau atingerii la procesul echitabil sau a dreptului său la egalitate de tratament.*” Or, una din condițiile guvernante este respectarea garanțiilor procesului echitabil, ceea ce, la caz, nu a fost respectat de către agent.

În același timp, conform prevederilor Declarației Universale a Drepturilor Omului (art.17), Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale (art.1 al Protocolului adițional nr.1), orice persoană are dreptul la proprietate atât singură, cât și în asociere cu alții, nimeni nu va fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Din dispozițiile legale expuse mai sus reiese două condiții obligatorii pentru ca averea să poată fi confiscabilă: – ca ea să fie în proprietatea condamnatului; – ca ea să intre sub incidența uneia sau mai multor situații prevăzute la art. 439⁷ Cod Contravențional. Aceste două condiții urmează să fie motivate de către instanță în hotărârea sa de confiscare a averii.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, simpla faptă de încălcare a legislației nu este destulă pentru aplicarea măsurii de confiscare. Este necesar de stabilit dacă măsura de confiscare corespunde gravitații situației create (Hotărârea CEDO din 06 noiembrie 2008 cazul Ismayilov contra Federației Ruse).

Așadar, pe lîngă aplicarea prevederilor art. 439⁷ Cod Contravențional, pentru a trece forțat bunul proprietarului în proprietatea statului, această situație urmează a fi verificată prin prisma principiilor generale elaborate de jurisprudența Curții Europene: – dacă o așa imixtiune în dreptul la proprietate este prevăzută de lege; – dacă urmărește un scop legitim; – dacă este necesară într-o societate democratică; – dacă este proporțională cu circumstanțele cauzei, cerințele generale ale societății, coroborate cu cerințele de a proteja drepturile de proprietate.

Atragem atenția instanței asupra imposibilității confiscării speciale, efectuate prin aplicarea art. 439 alin. (1), (2) lit. a și (8) din Codul contravențional, întrucât în esență agentul constatator a redat doar textul legii în baza căruia s-a dispus confiscarea, fără aprecierea necesității aplicării acesteia în particular cazului dat.

Totodată, este necesar de stabilit dacă măsura de confiscare corespunde gravitații situației create (cauza Ismayilov vs F.Rusă din 06.11.2008). Confiscarea nu este o metodă de recompensare a prejudiciului statului, dar ca o măsură de siguranță și de pedepsire a inculpatului pentru

comiterea infracțiunii incriminate (cauza Bendenoun vs Franța din 24.02.1994), la care instanțele trebuie să țină seama că acesta să nu fie vădit disproportională față de natura și gravitatea faptei, raportat cu bunul supus confiscării.

Hotărîrea pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Grifhorst c. Franței oferă criteriile de apreciere cu privire la încălcarea art.1 din Protocolul nr.1 adițional la Convenție. În această cauză, instanța de contencios european a hotărît unanim încălcarea articolului 1 din Protocolul nr.1 adițional la Convenție (protecția proprietății) pentru natura disproportională a sancțiunii (penalitate) constând în confiscarea sumei de bani plus o amendă egală cu o jumătate din sumă pe care a omis să o declare (225.000 guildeni olandezi, echivalentul a 116.828 euro), impuse petentului pentru omisiunea de a declara o sumă de bani autorităților vamale la granița dintre Franța și Andora. În fapt, la data de 29 ianuarie 1996, în drum spre Franța, petentul a fost oprit de vameșii francezi. Fiind întrebat dacă are de declarat sume de bani, petentul a răspuns că nu are. Vameșii au percheziționat autovehiculul acestuia și au gasit 500.000 guildeni olandezi, echivalentul a 233.056 euro. Toate sumele respective au fost confiscate întrucât petentul ar fi încălcat art.464 din Codul vamal francez. În speță, CEDO a reținut faptul, că ingerința înrăuăză (confiscarea sumei de bani cumulată cu amendă) era prevăzută de legea franceză și urmărea un scop legitim – combaterea spălării banilor proveniți din traficul de droguri. Totuși, Curtea a notat în primul rînd că nu există nici un indiciu în dosar că petentul a fost judecat sau condamnat anterior pentru spalare de bani. Unica infracțiune pretins comisă de acesta era nedeclararea deliberativă a sumei de bani aflate în posesie. Totodată, Curtea a accentuat severitatea penalității impuse petiționarului, în particular confiscarea combinată a întregii sume de bani aflate în posesie și amendă în proporție de 50 % din suma respectivă, per total 349.584 euro. Astfel, Curtea a reținut faptul că sancțiunea impusă nu a fost proporționată cu pericolul social al faptei, nefiind păstrat un just echilibru între interesul general și drepturile fundamentale ale individului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat mai întâi că „[s]ingurul comportament contravențional care putea fi reținut împotriva domnului Grifhorst constă în nedeclararea, la trecerea frontierei dintre Franța și Andorra, a banilor pe care îi transporta, guvernul nesușinând, de altfel, că sumele de bani transportate ar fi provenit din activități ilicite sau ar fi fost destinate unor asemenea activități”.

Alăturându-se aprecierii Comisiei, exprimată în avizul motivat pe care aceasta îl adresase Republicii Franceze cu privire la compatibilitatea articolului 465 din Codul vamal cu dreptul Uniunii, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat de asemenea că „sancțiunea trebuia să corespundă gravității încălcării constatare, și anume neîndeplinirea obligației de declarare, iar nu gravității eventualei încălcări neconstatare, în acest stadiu; corespunzătoare unei infracțiuni de spălare de bani sau de evaziune fiscală”.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a luat apoi act de modificarea redactării acestui articol 465 în 2004, în urma avizului motivat al Comisiei. Pe baza noului text, confiscarea nu mai

9/16

era automată și nu mai putea fi pronunțată decât dacă existau indicii sau motive plauzibile pentru a crede că persoana vizată comisește alte infracțiuni la Codul vamal, cel târziu la sfârșitul unei perioade maxime de 6 luni în timpul căreia suma nedeclarată era consemnată. Amenda era fixată la 25 % din suma asupra căreia purta contravenția. Prințipiuul proporționalității în impunerea sancțiunilor de către statele membre ale Uniunii Europene a fost statuat și prin jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene de la Luxembourg.

În aceste împrejurări, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că „un [...] sistem [precum cel introdus prin modificarea din 2004] permite[a] păstrarea unui just echilibru între cerințele interesului general și protecția drepturilor fundamentale ale individului” în timp ce un cumul al „confiscării și amenzii [...] era disproportionat [...] față de încălcarea comisă”.

Astfel, din cauza Comisiei c.Greciei rezultă că, în absența armonizării legislației comunitare, statele membre sunt competente să adopte aceste sancțiuni pe care le consideră necesare. Totuși CJCE a stabilit faptul că, atunci când statele membre utilizează de această competență, sunt obligate să se conformeze legislației comunitare și principiului proporționalității în virtutea căruia măsurile administrative și sancțiunile stabilite nu trebuie să depășească ceea ce este strict necesar pentru atingerea obiectivelor urmărite, iar procedurile de control nu trebuie să fie atât de disproportionată față de gravitatea încălcării încât aceasta să constituie un obstacol al libertății conferite de Tratatul Comunităților Europene.

Or, conform art. 46 din Constituția R. Moldova dreptul la proprietate privată sunt garantate. Averea dobândită licit nu poate fi confiscată și caracterul licit al dobândirii se prezumă.

În ce privește pe plan internațional, o definiție a confiscării bunurilor se regăsește în art.1 al Convenției Europene privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, semnată la Strasbourg la 8 noiembrie 1990, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 914-XV din 15 martie 2002 [7], care ne explică noțiunea dată, și anume că „confiscarea desemnează o măsură ordonată de către o instanță judecătoarească ca urmare a unei proceduri referitoare la una sau la mai multe infracțiuni, măsură care conduce la privarea permanentă de acel bun”.

Relevantă este și jurisprudența Decizia Curții Supreme de Justiție nr. 1ra-477/18, pronunțată la 27 martie 2018; nr. 1ra-336/10 din 30.03.2010; CEDO; cauza Grifhorst c. Franței, hotărîrea din 26 februarie 2009, www.echr.coe.int; CEDO; cauza Moon c. Franței, hotărîrea din 09 iulie 2009, www.echr.coe.int.

Importante sunt și considerentele Recursului în interesul legii a Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova. Dosarul nr.4-1ril-5/2019. Decizia din 07 februarie 2019 care expune că confiscarea urmează a fi constată și aplicată de către instanța de judecată în baza probelor prezentate.

Reiesind din cele evocate de mai sus, deducem că doar instanța de judecată este competentă să dispună confiscarea specială a bunurilor.

În concluzie, raportând textul de lege de la 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional, în partea ce vizează sintagma „*În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională,* la aspectele abordate de CtEDO în această materie, *rezultă că doar instanta de judecată are prerogativa de a dispune confiscarea*, astfel ne convingem despre pericolul real ca Republica Moldova să fie condamnată pentru încălcarea art. 6&1 din Convenția Europeană și articolului 1 din Protocolul nr.1 adițional la Convenție (protecția proprietății).

V. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(...)

VI. CERINȚELE AUTORULUI

Reieșind din cele relevante, în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.(1) lit. a), art.24 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit. a), art.39 din Codul jurisdicției constituționale, articolului 1 din Protocolul nr.1 adițional la Convenție (protecția proprietății),-

SOLICITĂM:

Dispunerea prin Încheiere asupra ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității prevederilor de la art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional, în partea ce vizează sintagma „*În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională*”.

Cu respect,
Av. DOROZHIOMA

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2020

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței

Judecător

Elisaveta Buzu

Grefier

Daniel Rusu

Cu participarea:

Avocatului, care acționează în interesele

petiționarului Andrian Cojocaru

Roman Doroftei

Agentul constatator

din cadrul Biroului Vamal Centru

Eugenia Barbăroșie

În lipsa:

Petiționarului

Andrian Cojocaru

Examinînd în ședință de judecată cererea înaintată de avocatul Roman Doroftei în numele petiționarului Andrian Cojocaru privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale, la contestația depusă împotriva deciziei agentului constatator nr. 504/20 din 31 ianuarie 2020, prin care contravenientul Andrian Cojocaru a fost sancționat în baza art. 13, 287 alin. (10) Cod contravențional,

c o n s t a t ā :

Partea descriptivă:

La data de 05 martie 2020, la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) a parvenit contestația depusă de către avocatul Roman Doroftei în numele petiționarului Andrian Cojocaru și materialele cauzei contravenționale nr. 504/20 din 31.01.2020, încheiat în privința lui **Cojocaru Andrian**, pentru comiterea faptelor contravenționale prevăzute la art.43¹, 287 alin. (10) din Codul Contravențional al Republicii Moldova.

La data de 09 martie 2020, prezenta cauză contravențională a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionație a Dosarelor ceea ce se confirmă prin fișa de repartizare anexată la materialele dosarului.

Prin încheierea din data de 10 martie 2020, în acord cu prevederile art. 453 lit.b) Cod Contravențional al RM, a fost fixat termenul pentru examinarea prezentei cauze penale.

Argumentele participanților la proces:

În ședința de judecată din data de 09 octombrie 2020, avocatul Roman Doroftei în

numele petiționarului Andrian Cojocaru a depus o cerere prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității a prevederilor art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional al RM, în partea ce vizează sintagma „În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 – confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională”.

În motivarea cererii a indicat că,

Norma a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată de la art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional, în partea ce vizează sintagma „în cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională..

Astfel, reieșind din prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală în coroborare cu Hotărârea Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(l) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeinicieei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu referire nemijlocită la sintagma de la art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional, în partea ce vizează sintagma „în cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională.

Jurisprudența internațională în articolul 1 al Convenției Europene privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, semnată la Strasbourg la 08 noiembrie 1990, prezintă „confiscarea ca o măsură ordonată de o instanță judecătoarească ca urmare a unei proceduri referitoare la una sau mai multe infracțiuni, măsură care conduce la privarea permanentă de acel bun”.

La fel, art. 439⁷ alin. (3) Cod Contravențional dispune că „Confiscarea specială se aplică de către instanța de judecată la demersul agentului constatator”.

Pornind de la normele enumerate rezultă că doar instanța de judecată are prerogativa și este competentă să dispună confiscarea specială a bunurilor.

Potrivit teoriei dreptului penal măsura de siguranță a confiscării speciale constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor/contravenției sau rezultate din infracțiuni/contravenție, a căror deținere, datorită naturii lor prezintă pericol că pe viitor vor fi comise noi fapte prevăzute de legea penală.

Or, cauza stării de pericol în cazul privind aplicarea confiscării speciale decurge din faptul deținerii anumitor lucruri care au legătură cu săvârșirea infracțiunii/contravenției, ori care ar putea fi folosite la săvârșirea în viitor a unor fapte prevăzute de legea penală.

După cum corect se arată în Recurs în interesul legii examinat de plenul curții Supreme de Justiție pe data de 07 februarie 2019 „Confiscare înseamnă o măsură dispusă de o instanță în urma unei proceduri în legătură cu o infracțiune sau infracțiuni, având ca rezultat depozitarea definitivă de bunul respectiv. Proveniența infracțională a bunurilor urmează a fi constatată de instanța de judecată în baza probelor prezentate. Rămâne în discuție reglementarea confiscării „ca pedeapsă”. Așadar, dacă legiuitorul dorește lărgirea spectrului sancțiunilor penale în cazul infracțiunilor din săvârșirea căror persoanele condamnate urmăresc să obțină sau chiar obțin anumite bunuri, reglementarea actuală trebuie reconsiderată.

Deși se pretinde că monedele au fost folosite la săvârșirea infracțiunii/contravenției, acestea nu puteau fi corpuri delictive în această speță, în cazul în care în materialele cauzei nici nu se conține date că acestea au fost dobândite ilicit, ori aveau menirea de a fi utilizate în scopuri criminale.

Astfel, nici intenția nu a fost îndreptată la ilegalitatea încălcării ordinii de trecere peste frontieră vamală a mărfurilor și a altor valori în proporții mari. În acest caz monedele nu pot fi recunoscute corpuri delictive în sensul art. 106 CPP și urmează a fi utilizate în continuare după destinația lor, astfel în privința acestor bunuri nu poate fi aplicată confiscarea specială.

De fiecare dată la aplicarea confiscării obiectelor folosite pentru comiterea contravenției în proprietatea statului, se va ține cont de necesitatea unor penalități proporționale, această situație fiind verificată prin prisma „*triplului test*”, constant emanat din jurisprudența CtEDO, care presupune trei condiții asumate corelativ pentru a justifica și argumenta o restricție adusă: *a) limitarea este prevăzută de lege; b) protejează un interes legitim; c) să fie necesară într-o societate democratică*. Așadar, principiul proporționalității, în accepțiunea sa clasică, presupune că oricare decizie sau măsură adoptată de organele abilitate, urmează să se bazeze pe o justă și echitabilă evaluare a faptelor și echilibrare adecvată a intereselor implicate, precum și pe o selectare coerentă a mijloacelor și mecanismelor, care urmează a fi utilizate, în vederea atingerii unui scop predefinit.

Or, formalismul de care a uzat agentul constator în expunerea argumentelor în favoarea confiscării contravalorii bunurilor ce au constituit obiectul contravenției, nu poate atinge pragul minim necesar de motivare în acest sens. În acest context, fiind relevantă și jurisprudența CtEDO, potrivit căreia, simpla faptă de încălcare a legislației nu este destulă pentru aplicarea măsurii de confiscare. Este necesar de stabilit, dacă măsura de confiscare corespunde gravitații situației create (*cauza Ismaylov vs. Federația Rusă din 06.11.2008*). Confiscarea nu este o metodă de recompensare a prejudiciului statului, la care trebuie să țină seama că acesta să nu fie vădit disproportională față de

natura și gravitatea faptei, raportat cu bunul supus confiscării (*cauza Bendenoun vs. Franța din 24.02.1994*).

Comisia de la Veneția în Avizul intermediar pentru Bulgaria la proiectul de lege privind confiscarea în favoarea statului a bunurilor obținute ilegal, adoptat în cadrul celei de a 82-a sesiune plenară (Veneția, 12-13 martie 2010), a menționat că: „*Este important ca legiuitorul să precizeze nivelul probelor care trebuie respectat de către autorități, pentru a obține confiscarea bunurilor, în scopul de a evita ca această confiscare să fie echivalentă unei ingerințe nejustificate față de interesat, a dreptului său la folosirea bunurilor sau atingerii la procesul echitabil sau a dreptului său la egalitate de tratament.*” Or, una din condițiile guvernante este respectarea garanțiilor procesului echitabil, ceea ce, la caz, nu a fost respectat de către agent.

În același timp, conform prevederilor Declarației Universale a Drepturilor Omului (art.17), Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale (art.1 al Protocolului adițional nr.1), orice persoană are dreptul la proprietate atât singură, cât și în asociere cu alții, nimeni nu va fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Din dispozițiile legale expuse mai sus reiese două condiții obligatorii pentru ca averea să poată fi confiscabilă: - ca ea să fie în proprietatea condamnatului; - ca ea să intre sub incidența uneia sau mai multor situații prevăzute la art. 439⁷ Cod Contravențional. Aceste două condiții urmează să fie motivate de către instanță în hotărârea sa de confiscare a averii.

Pe lîngă aplicarea prevederilor art. 439⁷ Cod Contravențional, pentru a trece forțat bunul proprietarului în proprietatea statului, această situație urmează a fi verificată prin prisma principiilor generale elaborate de jurisprudența Curții Europene: - dacă o astă imixtiune în dreptul la proprietate este prevăzută de lege; - dacă urmărește un scop legitim; - dacă este necesară într-o societate democratică; - dacă este proporțională cu circumstanțele cauzei, cerințele generale ale societății, corroborate cu cerințele de a proteja drepturile de proprietate.

Atragem atenția instanței asupra imposibilității confiscării speciale, efectuate prin aplicarea art. 439 alin. (1), (2) lit. a) și (8) din Codul contravențional, întrucât în esență agentul constatator a redat doar textul legii în baza căruia s-a dispus confiscarea, fără aprecierea necesității aplicării acesteia în particular cazului dat.

Importante sunt și considerentele Recursului în interesul legii a Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova. Dosarul nr.4-1 ril-5/2019. Decizia din 07 februarie 2019 care expune că *confiscarea urmează a fi constatată și aplicată de către instanța de judecată în baza probelor prezентate*.

Reieșind din cele evocate de mai sus, deducem că doar instanța de judecată este competență să dispună confiscarea specială a bunurilor.

Apărătorul Roman Doroftei în ședința instanței de judecată a susținut cererea și a solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului

3

constituționalității al prevederilor art. 439⁷ al.(10) Cod Contravențional.

Agentul constatator Eugenia Barbăroșie a lăsat la discreția instanței soluționarea asupra cererii depusă de către avocat.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră cererea înaintată de avocatul Roman Doroftei privind sesizarea Curții Constituționale pentru a supune controlului constituționalității controlului constituționalității a prevederilor art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional al RM, în partea ce vizează sintagma „În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 – confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională”, întemeiată și o va admite din următoarele considerente:

În conformitate cu dispoziția art.7 alin.(3) Cod de procedură penală, ”Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.”

Potrivit art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție ”.

Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(1) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdictiei constituționale.

La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul căror se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

Or, obiectul excepției de neconstituționalitate invocat supra îl constituie prevederile *art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional al RM, în partea ce vizează sintagma „În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 – confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională”*, care intră în categoria actelor menționate la art. 135 alin.(1) lit.a) din Constituția RM. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către un participant la prezentul proces contravențional - avocatul, Roman Doroftei în numele petiționarului Andrian Cojocaru.

Totodată instanța de judecată conchide că nu există o hotărire anterioară a Curții Constituționale care să aibă ca obiect prevederile stipulate.

Mai mult decât atât normele procesuale invocate drept neconstituționale de către avocat urmează a fi aplicate la examinarea prezentei cauze contravenționale în instanță de fond.

În acest context, notăm că în speță sunt întrunite condițiile legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor *art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional al RM, în partea ce vizează sintagma „În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 – confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională”*.

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Roman Doroftei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale cauzei contravenționale, la contestația depusă împotriva deciziei agentului constatator nr. 504/20 din 31 ianuarie 2020, prin care contravenientul Andrian Cojocaru a fost sancționat în baza art. 13, 287 alin. (10) Cod contravențional.

În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

D I S P U N E:

Se admite cererea înaintată de avocatul Roman Doroftei în numele petiționarului

4

Andrian Cojocaru privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale, la contestația depusă împotriva deciziei agentului constatator nr. 504/20 din 31 ianuarie 2020, prin care contravenientul Andrian Cojocaru a fost sancționat în baza art. 13, 287 alin. (10) Cod contravențional.

Se ridică excepția de neconstituționalitate la sesizarea depusă de avocatul Roman Doroftei în numele petiționarului Andrian Cojocaru, pentru verificarea constituționalității sintagmei din art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional al RM, în partea ce vizează sintagma „În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 – confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională”, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.7, 8 alin.(1), 15, 16, 20, 26 al.(1), 39 al.(2), 54 din Constituția Republicii Moldova.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Roman Doroftei în numele petiționarului Andrian Cojocaru, pentru verificarea constituționalității art. 439⁷ alin. (4) Cod Contravențional al RM, în partea ce vizează sintagma „În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 – confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal abilitat să examineze cauza contravențională”.

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

**Președintele ședinței,
Judecător**

Elisaveta Buzu

